
BROCHURE VOOR
LANDBOUWERS MET
VRIJSTELLING
AANGIFTEPLICHT

19.12.2023

MESTBANK HELPT U OP WEG

Bent u landbouwer met een vrijstelling van de aangifteplicht of denkt u ervoor in aanmerking te komen? Dan kan deze brochure u op weg helpen doorheen uw rechten en plichten volgens het Mestdecreet.

De term **landbouwer** is binnen het Mestdecreet best breed. Iedereen die een landbouwactiviteit uitoefent, is juridisch gezien een landbouwer. Ook tuinbouwers vallen juridisch onder de noemer landbouwer. Maar ook elke particulier of instantie die een perceel in gebruik of beheer heeft of dieren houdt. **In deze brochure gebruiken we voor de leesbaarheid alleen de term 'landbouwer'.**

Sinds 22 december 2006 is het Mestdecreet van kracht in Vlaanderen, voluit het 'Decreet houdende de bescherming van water tegen de verontreiniging door nitraten uit agrarische bronnen'. Dat decreet draagt bij tot de bescherming van het oppervlakte- en grondwater. De afdeling Mestbank van de Vlaamse Landmaatschappij (VLM) heeft als taak het Mestdecreet te doen naleven.

De verplichtingen die de mestwetgeving met zich meebrengt, zijn niet min. Met deze brochure willen wij u als niet-aangifteplichtige landbouwer informeren over de regelgeving en bepalingen van het Mestdecreet. De brochure maakt u wegwijs in termen als (vrijstelling van de) aangifteplicht, bemestingsrechten- en normen, mesttransport, Mestbankloket, nitraatresidu, overname, beheerovereenkomsten, nutriëntenemissierechten, dierlijke mestproductie, ...

Deze brochure is het laatst aangepast in december 2023. Voor een actuele stand van zaken, raadpleegt u het best www.vlm.be.

INHOUD

Mestbank helpt U op weg	2	
1 Aangifteplicht	4	
1.1 Waaruit bestaat de aangifteplicht bij de Mestbank?		4
1.2 Wie is NIET aangifteplichtig bij de Mestbank?		4
1.3 Niet-aangifteplichtig, WEL LANDBOUWER?		6
2 Bemesting percelen	6	
2.1 Bemestingsrechten		6
2.2 Bemestingsnormen		6
2.3 UW dieren grazen op weiden die U niet in eigen beheer hebt (inscharing)		7
3 Dieren	8	
3.1 Nutriëntenemissierechten		8
4 Vervoer van mest	8	
4.1 Mesttransport		8
4.2 Wanneer mag u bemesten? En mag u mest opslaan op uw perceel? Wegwijs in de Uitrijperiode mest		9
4.3 Emissiearme aanwending		9
5 Mestbalans	9	
6 Mestbankloket	10	
7 Meer info	11	
U wilt meer informatie?		11
U wilt folders en brochures downloaden?		11
U wilt een of meerdere formulieren downloaden?		11
8 Contact	12	
Agentschap Landbouw en Zeevisserij		12

1 AANGIFTEPLICHT

1.1 WAARUIT BESTAAT DE AANGIFTEPLICHT BIJ DE MESTBANK?

De **jaarlijkse** aangifteplicht bestaat uit 2 delen: de verzamelaanvraag en de Mestbankaangifte.

1.1.1 Verzamelaanvraag

Alle percelen die u als landbouwer in gebruik hebt, moet u opgeven in de verzamelaanvraag, via het e-loket van het Departement Landbouw en Visserij.

Meer informatie hierover vindt u op <http://lv.vlaanderen.be>.

Omdat de registratie van landbouwgronden niet bij de Mestbank, maar bij het Departement Landbouw en Visserij gebeurt, kunt u voor vragen hierover terecht bij het Departement Landbouw en Visserij. De adressen vindt u achteraan in deze brochure.

Het Departement Landbouw en Visserij bezorgt de gegevens van de verzamelaanvraag aan de Mestbank.

1.1.2 Mestbankaangifte

De Mestbankaangifte wordt digitaal ingediend via het Mestbankloket (www.mestbankloket.be). Op www.vlm.be vindt u meer uitleg over de [Mestbankaangifte](#).

1.2 WIE IS NIET AANGIFTEPLICHTIG BIJ DE MESTBANK?

Als alle onderstaande punten van toepassing zijn op u, kunt u een vrijstelling van de aangifteplicht vragen:

- U hebt een landbouwbedrijf (= alle exploitaties samen) dat op jaarbasis een productie aan dierlijke mest heeft van minder dan 300 kg fosfaat.
In punt 1.2.1 leest u hoe u kunt bepalen of u minder dan 300 kg fosfaat produceert.
- U gebruikt een oppervlakte landbouwgrond van minder dan 2 ha (in eigendom, gehuurd, pacht of kosteloos gebruik).
- U gebruikt een oppervlakte groeimedium (dit is teelt op niet-landbouwgrond zoals substraat, containerveld, potgrond, ...) van minder dan 50 are.
- U gebruikt een oppervlakte permanent overkapte landbouwgrond van minder dan 50 are.
- U hebt minder dan 300 kg fosfaat uit dierlijke mest opgeslagen.

Het maakt daarbij niet uit of u het bedrijf in hoofd- of bijberoep uitbaat of als u alleen landbouwactiviteiten uitvoert als hobby.

Via het [formulier Aanvraag van een vrijstelling van de aangifteplicht](#), kunt u een vrijstelling van de aangifteplicht aanvragen bij de Mestbank. Zodra de vrijstelling ingaat, hebt u geen administratieve verplichtingen meer op het vlak van de aangifteplicht bij de Mestbank. U krijgt dan een brief van de Mestbank waarop staat vanaf wanneer de vrijstelling geldt.

Let op:

- Zolang u geen goedkeuring van de vrijstelling kreeg, moet u uw verzamelaanvraag en Mestbankaangifte tijdig indienen (zelfs als u niets aan te geven hebt).
- Zodra u niet meer voldoet aan alle voorwaarden om vrijgesteld te kunnen worden van de aangifteplicht, moet u op eigen initiatief de verzamelaanvraag en Mestbankaangifte opnieuw indienen. U zult hiervoor geen oproep krijgen!
- In bepaalde situaties moet u nog wel jaarlijks een verzamelaanvraag indienen, bijvoorbeeld i.v.m. betalingsrechten bij het Departement Landbouw en Visserij of om bepaalde beheerovereenkomsten te kunnen naleven. Meer informatie hierover vindt u op <http://lv.vlaanderen.be> en op <https://www.vlm.be/nl/themas/beheerovereenkomsten/Paginas/default.aspx>.

Ook telkens er iets wijzigt aan uw percelen of aan de oppervlakte landbouwgrond die u gebruikt als niet-aangifteplichtige landbouwer, moet u de gewijzigde percelen doorgeven en dus opnieuw een verzamelvraag indienen bij het Departement Landbouw en Visserij.

U blijft vrijgesteld van de aangifteplicht bij de Mestbank totdat u niet langer voldoet aan de bovenvermelde voorwaarden.

Een vrijstelling van de aangifteplicht bij de Mestbank is niet hetzelfde als het stopzetten van uw landbouwnummer. Meer info over hoe u uw landbouwnummer correct kunt stopzetten vindt u op de [website van het Departement Landbouw en Visserij](#).

1.2.1 Hoe kunt u bepalen of u minder dan 300 kg fosfaat produceert?

Of u minder dan 300 kg fosfaat produceert, kunt u berekenen op basis van de tabel met de uitscheidingscijfers per diersoort in de [brochure Normen en richtwaarden](#) op www.vlm.be. Daarin vindt u de uitscheiding per diersoort terug in kg per dier per jaar. Met die gegevens kunt u berekenen hoeveel fosfaat uw dieren produceren.

Voorbeeld:

U hebt 3 gewone rijpaarden. Die dieren vallen in de categorie 'paarden en pony's van 200 tot 600 kg'. Elk paard uit die categorie produceert jaarlijks 21 kg P₂O₅ en 50 kg N. Jaarlijks produceren die paarden 63 kg P₂O₅ en 150 kg N. U kunt bijgevolg een vrijstelling van de aangifteplicht aanvragen omwille van de jaarlijkse fosfaatproductie van minder dan 300 kg fosfaat, op voorwaarde dat u ook aan de andere voorwaarden voor de vrijstelling voldoet.

1.3 NIET-AANGIFTEPLICHTIG, WEL LANDBOUWER?

Ook als u niet-aangifteplichtig bent, is een landbouwnummer in de volgende omstandigheden noodzakelijk:

- U wilt dierlijke of andere mest ontvangen om uw percelen te bemesten. U moet immers, als afnemer van de mest, bij de Mestbank gekend zijn om de nodige mesttransportdocumenten (of inscharringscontracten) op te stellen (zie item 7. 'Vervoer van mest');
- U wilt dierlijke mest wilt afvoeren. U moet immers, als aanbieder van de mest, bij de Mestbank gekend zijn om de nodige mesttransportdocumenten op te stellen (zie item 7. 'Vervoer van mest');
- U laat uw dieren grazen op een perceel van een andere landbouwer (inscharing), of dieren van een andere landbouwer grazen op uw perceel;
- U bent een grensboer.

Voorbeeld: Naast 3 rijpaarden hebt u 1,5 ha landbouwgrond in gebruik. U wilt die grond graag laten bemesten met dierlijke mest afkomstig van een naburige landbouwer. Om de bemesting te kunnen laten uitvoeren, vraagt u een landbouwnummer aan. Omdat u minder dan 2 ha grond gebruikt en uw dieren minder dan 300 kg fosfaat per jaar produceren, kunt u een vrijstelling van de aangifteplicht aanvragen, zodat u niet jaarlijks de Mestbankaangifte en de verzamelaanvraag moet indienen.

2 BEMESTING PERCELEN

2.1 BEMESTINGSRECHTEN

U mag een perceel bemesten (inclusief beweiding) als u op dat perceel bemestingsrechten hebt. Alleen voor de gronden die u in gebruik hebt op 1 januari, hebt u bemestingsrechten.

Als er iets wijzigt aan de oppervlakte landbouwgrond die u gebruikt als niet-aangifteplichtige landbouwer, moet u opnieuw een verzamelvraag indienen bij het Departement Landbouw en Visserij. Bijvoorbeeld als u een perceel niet meer gebruikt, of als u een extra perceel in gebruik neemt.

2.2 BEMESTINGSNORMEN

De bemestingsnorm is de maximale toegelaten hoeveelheid stikstof (N) en fosfaat (P_2O_5) die u kunt opbrengen op uw landbouwgronden, uitgedrukt in kg/ha. Er zijn verschillende factoren die de bemestingsnorm bepalen, waaronder:

- de teelt(en)
- het bodemtype
- het type kwetsbaar gebied
- fosfaatklasse
- ...

Als u de verzamelaanvraag indient via het e-loket van het Departement Landbouw en Visserij, wordt automatisch een bemestingsprognose gemaakt. Dat is een snelle manier om te weten te komen hoeveel u mag bemesten. Zowel tijdens de zomer als op het einde van het jaar wordt daarnaast een rapport met de bemestingsnormen gepubliceerd op het Mestbankloket (www.mestbankloket.be) in de rubriek Gronden.

Het gebiedstype waarin uw perceel zich bevindt staat vermeld op die rapporten. Daarnaast kunt op die rapporten zien of uw perceel een bemestingsbeperking heeft volgens de 2 GVE¹ norm.

Jaarlijks wordt een rapport met de bemestingsnormen gemaakt. De meest actuele toestand van de gebiedstypes van uw percelen, kunt u raadplegen op het e-loket van het Departement Landbouw en Visserij. In de [brochure Normen en Richtwaarden](#) kunt u de bemestingsnormen opzoeken. U vindt die brochure op www.vlm.be. Voor een actualisatie van de bemestingsprognose en het rapport met de bemestingsnormen, moet u de verzamelaanvraag indienen met de actuele situatie van uw percelen.

Voorbeeld: U hebt 1,5 ha grasland in gebruik met het bodemtype zand, gebiedstype 0 en de fosfaatklasse IV. Volgens de bemestingsnormen mag er 170 kg N/ha uit dierlijke mest en 70 kg P₂O₅/ha opgebracht worden. In totaal mag u uw gronden dus bemesten met 255 kg N en 105 kg P₂O₅. Als u drie rijpaarden hebt lopen op het grasland, moet u hun uitscheiding van 150 kg N en 63 kg P₂O₅ aftrekken van de totale hoeveelheid waarmee bemest mag worden.

2.3 UW DIEREN GRAZEN OP WEIDEN DIE U NIET IN EIGEN BEHEER HEBT (INSCHARING)

Als uw dieren grazen op weiden van derden, of omgekeerd, als u dieren van een derde op uw eigen gronden laat grazen, is er sprake van **inscharing**. In dat geval moet u een overeenkomst, een zogenaamd inscharingscontract, opmaken met die andere landbouwer.

Een inscharingscontract is een bewijs van mestafzet door de inschaarder (= de persoon die zijn dieren laat grazen op een perceel dat behoort aan de houder van het perceel) en een bewijs van mestafname door de houder van het perceel (= de persoon die de bemestingsrechten heeft op het perceel en die het perceel ter beschikking stelt van de inschaarder).

Een inscharingscontract kan alleen afgesloten worden tussen landbouwers die geïdentificeerd zijn bij het Departement Landbouw en Visserij en dus een landbouwnummer hebben.

Registreren van een inscharingscontract

U registreert de inscharing online via het Mestbankloket (www.mestbankloket.be). De ene partij maakt de inscharing aan en de andere partij bevestigt de inscharing. Daarna kan het registratiebewijs afgedrukt worden.

¹2GVE: 2 GrootVee-Eenheden. In de bestemmingen "natuurgebieden", "natuurontwikkelingsgebieden", "natuurreservaten" en "bosgebieden" van de gewestplannen geldt een bemestingsverbod. Dat betekent dat elke vorm van bemesting verboden is, met uitzondering van bemesting door rechtstreekse uitscheiding door begrazing waarbij twee grootvee-eenheden per hectare op jaarbasis (2 GVE/ha per jaar) zijn toegelaten.

Meer informatie over [inscharing](#) vindt u op www.vlm.be.

3 DIEREN

3.1 NUTRIËNTENEMISSIERECHTEN

Nutriëntenemissierechten (NER) zijn mestproductierechten. Ze geven het maximale aantal dieren weer dat een landbouwer gemiddeld op een bedrijf op jaarbasis mag houden. Elk bedrijf met dieren waarvan de dierlijke mestproductie groter is dan 300 kg fosfaat, moet NER hebben.

Landbouwers die vrijgesteld zijn van de aangifteplicht, mogen niet meer dierlijke mestproductie hebben dan 300 kg fosfaat per jaar, en hebben dus geen NER nodig (zie ook punt 1.2).

4 VERVOER VAN MEST

4.1 MESTTRANSPORT

De aanvoer en afvoer van **dierlijke of andere meststoffen**² van of naar een andere exploitatie of de landbouwgronden ervan, een verzamelpunt of een verwerkingsinstallatie, moet altijd aangemeld worden bij de Mestbank.

De algemene regel is dat elk vervoer van dierlijke of andere meststoffen moet gebeuren door een erkende mestvoerder met een mestafzetdocument. Op die algemene regel zijn er uitzonderingen. De verschillende mogelijkheden en de bijhorende voorwaarden vindt u terug op de [VLM-website](#).

Het vervoer van **kunstmest** moet niet gebeuren met transportdocumenten.

² Een andere meststof is een meststof die niet beschouwd wordt als dierlijke mest of kunstmeststof. Voorbeelden zijn groen- en gft-compost, slib van de industrie en schuimaarde.

Voorbeeld: U wilt uw gronden bemesten met drijfmest. Een naburige landbouwer kan u die mest leveren. Volgens het overzicht van de bemestingsnormen, mag u uw gronden bemesten met 255 kg stikstof en 105 kg fosfaat. De mest van uw paarden komt ook terecht op uw gronden. Zij produceren 150 kg stikstof en 63 kg fosfaat. U kunt dus nog 105 kg stikstof en 42 kg fosfaat ontvangen om uw gras te bemesten.

De landbouwer kan u rundermest leveren met een inhoud van 4,8 kg N/ton en 1,4 kg P₂O₅/ton (forfaitaire inhoud, zie brochure normen en richtwaarden). U kunt dus 21 ton rundermest ontvangen (101 kg N en 29,4 kg P₂O₅). Die mest kan geleverd worden door een erkende mestvoerder die een mestafzetdocument aanmaakt. De naburige landbouwer uit dezelfde gemeente kan ook de mest zelf leveren. Hiervoor maken jullie een overeenkomst burenregeling op. Mogelijk moet hierbij de AGR-GPS-app gebruikt worden.

4.2 WANNEER MAG U BEMESTEN? EN MAG U MEST OPSLAAN OP UW PERCEEL? WEGWIJS IN DE UITRIJPERIODE MEST

Het is belangrijk om op het juiste moment te bemesten, zodat de teelt de mest kan benutten en de mest niet uitspoelt.

De periode waarin het uitrijden van mest is toegestaan, is afhankelijk van een aantal factoren zoals het type meststof, de teelt en het bodemtype. In bepaalde omstandigheden zijn er ook extra voorwaarden.

Informatie over de [uitrijregeling](#), de algemene verbodsbepalingen en de [opslag van mest op de kopakker](#) vindt u terug op www.vlm.be.

Er is ook een [uitrijtool](#) beschikbaar om u wegwijs te maken in de uitgebreide uitrijregeling. Als u de tool gebruikt, krijgt u na het beantwoorden van enkele vragen een persoonlijke uitrijkalender te zien. Daarop staat wanneer mest mag worden uitgereden en onder welke voorwaarden.

4.3 EMISSIEARME AANWENDING

Mest moet altijd emissiearm worden aangebracht, informatie over de regels voor [emissiearme aanwending](#) vindt u op www.vlm.be.

5 MESTBALANS

De mestbalans is een instrument om na te gaan of de productie, het gebruik en de aan- en afvoer van meststoffen op een land- of tuinbouwbedrijf in evenwicht zijn. De Mestbank berekent jaarlijks uw mestbalans. U vindt uw balans op het Mestbankloket.

6 MESTBANKLOKET

Via het Mestbankloket (www.mestbankloket.be) kunt u uw Mestbankadministratie opvolgen en regelen. U vindt er ook een berichtenbox, waarin u de berichten van de Mestbank vindt.

Daarnaast kunt u er onder meer volgende rubrieken raadplegen:

- Aanvoer en afvoer mest: een overzicht van alle transportdocumenten met u als aanbieder of afnemer;
- Gronden: bemestingsnormen, ...
- Mestbalans
- Volmachten
- Nutriëntenemissierechten
- ...

Als landbouwer kunt u op het Mestbankloket aan andere personen of aan een advieskantoor een volmacht verlenen om de handelingen op het Mestbankloket voor u uit te voeren. Meer informatie over [volmachten](#) vindt u op www.vlm.be.

7 MEER INFO

U WILT MEER INFORMATIE?

Op onze website www.vlm.be vindt u altijd de meest actuele informatie terug.

U WILT FOLDERS EN BROCHURES DOWNLOADEN?

www.vlm.be > Thema's > Waterkwaliteit > Mestbank > Algemene Info > Achtergrond > [Brochures infofiches en presentaties](#)

U WILT EEN OF MEERDERE FORMULIEREN DOWNLOADEN?

www.vlm.be > Thema's > Waterkwaliteit > Mestbank > [Formulieren en registers](#)

8 CONTACT

VLAAMSE LANDMAATSCHAPPIJ (VLM), AFDELING MESTBANK

Hebt u een vraag? Dan kunt u terecht bij de Mestbank in uw regio. Maak op voorhand wel een afspraak om langs te komen. Telefonisch is de Mestbank elke werkdag te bereiken van 9 uur tot 12.30 uur en van 13.30 uur tot 16.30 uur. U vindt de contactgegevens hieronder.

- **VLM Regio West**

Oost-Vlaanderen – West-Vlaanderen

Vestiging **Gent**, Koningin Maria Hendrikaplein 70 bus 75 - 9000 Gent

Vestiging **Brugge**, Velodroomstraat 28 - 8200 Brugge

T 02 543 76 29: kies 6 in het menu

identificatie.west@vlm.be

- **VLM Regio Oost**

Antwerpen – Limburg - Vlaams-Brabant

Vestiging **Herentals**, Cardijnlaan 1 - 2200 Herentals

Vestiging **Hasselt**, Koningin Astridlaan 50 - 3500 Hasselt

Vestiging **Leuven**, Vlaams Administratief Centrum - Diestsepoort 6, bus 74 - 3000 Leuven

T 02 543 76 30: kies 6 in het menu

identificatie.oost@vlm.be

AGENTSCHAP LANDBOUW EN ZEEVISSERIJ

Algemene contactinfo: T 02 214 48 48 - info@lv.vlaanderen.be

De adressen vindt u terug op de website: <https://lv.vlaanderen.be/adres>